

Brocki, Zygmunt

W czterechsetlecie Herbarza Marcina Siennika

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 13/4, 844

1968

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JESZCZE O KAROLU ADAMIECKIM

W nrze 1/1968 kwartalnika „Przegląd Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” Stanisław Smoleński ogłosił artykuł *Karol Adamiecki (1866—1933). Prekursor polskiej myśli naukowej organizacji pracy*. Na wstępie autor pisze, że dzieło Adamieckiego „jest ciągle aktualne mimo oddziaływania drugiej rewolucji przemysłowej: elektroniczacji procesu produkcyjnego. Aktualność badań Adamieckiego dotyczy także przemysłu okrętowego ze względu na typową dla niego specjalizację oraz wąski udział kapitału stałego w procesie produkcji, powodujący niekorzystne zmiany w strukturze kosztów własnych w wypadku zaniedbania działalności organizatorskiej”. Po skreśleniu w kilku zdaniach życiorysu Adamieckiego autor artykułu w „Przeglądzie Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” omawia poszczególne naukowe publikacje Adamieckiego.

W stosunkowo krótkim okresie jest to już drugi artykuł o Adamieckim (w nrze 1/1968 „Kwartalnika” na s. 196 odnotowaliśmy artykuł Antoniego Skowrońskiego z „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego”). Podobnie jak w tym artykule, również w „Przeglądzie Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” w życiorysie Adamieckiego znów podano, że kierował on na Politechnice Warszawskiej Katedrą Technologii Mechanicznej, podczas gdy w rzeczywistości katedry takiej na Politechnice nie było.

Z. Br.

W CZTERECHSETLECIE HERBARZA MARCINA SIENNIKA

W 1568 r. w drukarni zasłużonego wydawcy Mikołaja Szarffenberga w Krakowie ukazało się dzieło M. Siennika *Herbarz to jest ziół tutecznych, postronnych i zamorskich opisanie* [...]. Ma ono m. in. duże znaczenie dla dziejów polskiego słownictwa, czym się zajął Franciszek Sławski w artykule *W czterechsetlecie Herbarza czyli Zielnika Marcina Siennika* w nrze 2/1968 „Języka Polskiego”.

M. in. autor odpowiada na postawione przez siebie pytanie: co w ogóle rozumiano przez *herbarz*¹ w staropolszczyźnie? Otóż była to właściwie encyklopedia zdrowia. Ponieważ leków dostarczały głównie rośliny, zielnik, czyli herbarz, który stanowił znaczną część dzieła Siennika, nadał tytuł całości, zawierającej również najróżniejsze wiadomości z zakresu zoologii, przydatności zwierząt dla lecznictwa, o drogich kamieniach, gwiazdach, badaniach moczu, stawianiu baniek i puszczaniu krwi, o rodzeniu dzieci, chorobach zakaźnych itd.

Siennik jest jednym z pierwszych naszych słownikarzy w dziedzinie słowników specjalistycznych. W jego *Herbarzu* jest słowniczek chorób ludzkich (*Chorób ludzkich przezwiska i jako je łacinnicy zowią*), dalej *Regestr chorób tych, których lekarstwa w tych księgach są opisane*, dalej *Regestr ukazujący imiona albo przezwiska ziół i rzeczy wszelkich w lekarstwach służących*, wreszcie składający się z 824 pozycji alfabetyczny *Wykład imion trudnych, tak ziół jako i rzeczy innych do lekarstw należących* [...].

Z. Br.

ROZWÓJ SPAWALNICTWA W POLSCE

W nrze 6/1968 „Przeglądu Spawalnictwa” Stanisław Rudowski pisze o rozwoju spawalnictwa w Polsce. Zastosowanie spawalnictwa u nas datuje się od początku XX w., po 1920 r. technika spawalnictwa wykracza poza dziedzinę napraw. Artykuł

¹ W XVIII w. pojawia się homonim *herbarz* ze znaczeniem: dzieło o herbach i rodach szlacheckich.